

Social og Ældreudvalget

Farum d. 8. april 2022

Opfordring til check af fakta

Resortminister Astrid Krag svarer på nylig forespørgsel vedrørende det familieretslige systems praksis "at det ikke er ret mange børn, det har medvirket til at miste kontakt med den ene forælder".

Det synes at være en potentiel underdrivelse, herunder negligering af en problemstilling, der har livs indgribende påvirkning på de børn og unge, der rammes heraf jf. peer reviewed forskning.

Faktuelt estimeres det at

- hvert sjette 11-årige ikke har kontakt til den ene forælder (Sundhedsstyrelsen, Børns Vilkår)
- hvert tredje 15-årige ikke har kontakt til den ene forælder (VIVE/SFI)
- at 70% af børn svarer at de savner den forældre, de ikke har samvær med, hvilket også omfatter teenagere i alderen op til 18 år (Børnerådet).

Intet eller minimalt samvær med den ene forældre øger markant risikoen for at den unge ender i misbrug (stoffer, alkohol) og/eller risiko-adfærd jf. spansk peer reviewed studie fra 2022.

Forud for debut i psykiatrien ses for unge ofte et forudgående misbrug (stoffer, alkohol). I psykiatrien er tilgangen af unge mere end fordoblet over en dekade, ligeledes ses eksempelvis en tredobling af unge der diagnosticeres med diagnose i skizofreni-spektret.

Hjerneforskning har dokumenteret at afbrudt forældrekontakt (emotionelt stress) medfører neurologiske skader på amygdala (der bl.a. regulerer negative følelser) – skader af både reversibel og irreversibel karakter, afhængig af alder og den tidsmæssige varighed.

Derfor hermed opfordring til at der fra politisk side tages initiativ til at få fremtaget faktuelle data til brug i videre debat.

Der kan være multiple årsager til at en familieretlig afgørelse ender ud i at et barn mister kontakten til en primær omsorgsgiver (forælder);

- forælderen er af det familieretslige system fundet særlig uegnet (misbrug, personlighedsforstyrrelse, overgreb på barnet af grov karakter etc.)
- forælderen har frasagt sig ønske om kontakt med barnet
- forælderen er afdøet ved døden

- forælderen er fængslet, i forløb i psykiatrien eller tilsvarende

men også

- sagsbehandlingen i det familieretslige system har haft en tidsmæssig udstrækning, som har medført at man har truffet afgørelse om ophævelse af samvær

- samværrets omfang har haft et så ringe omfang, at relation er gledet ud i sandet **

- bopælsforælderen er fraflyttet nærområdet (mere end 10 km fra bosted ved samlivets ophør eller ud af barnets oprindelige skoledistrikt)

- bopælsforælderen har gennem passivitet ikke understøttet fastholdelse eller udvikling af relation

- bopælsforælderen har gennem samværschikane vanskeliggjort samvær

- samværsforælderen har opgivet forældremyndighed og/eller samvær grundet vedvarende konflikt (chikane)

og for børn der, der nu er voksne og har tilstrækkelig livserfaring, og dermed er i stand til at reflektere over hvad der reelt foregik under og efter forældrenes skilsmisse, heri forsøg på at inddrage/ påvirke disse i forældrenes konflikt

- barnets udsagn i forbindelse med den familieretslige proces, blev lagt til grund for afgørelse, men udsagn eller fortolkningen heraf var ikke i overensstemmelse med barnets reelle ønske / behov

** Her er det vigtigt at der opsamles data, der belyser samværrets indretning (1/13 - 7/7, overvåget samvær) og udvikling frem til ophør af kontakt, dvs. både tidsmæssige og indretningsfaktorer skal indgå, således at det eksempelvis kan afdækkes sammenhænge mellem samværsfordeling, forældrenes oplevelse af konflikt/samarbejde, barnets oplevelse af konflikt/samarbejde og frem til ophør af kontakt

VIVE/SFI har haft rig mulighed for eksempelvis at undersøge årsager i forbindelse med årgangsfølgendeundersøgelsen*. Men man har fravalgt at gøre dette, blandt andet ved at begrænse spørgsmål herom til bopælsforælderen, der for ca. 50% vedkommende svarede "ved ikke" eller "det løb ud i sandet", hvilket ikke belyser om og i hvilket omfang bopælsforælderen har løftet sin forpligtelse til at fremme samarbejde og samvær ....

* "Årgang 95 - Forløbsundersøgelsen af børn født i 1995"

Årgang 95 - også kendt som Børneforløbsundersøgelsen - er en forløbsundersøgelse, hvor VIVE's forskere har fulgt og fortsat følger de samme ca. 6.000 børn og deres familier, siden børnene blev født i 1995.

Det anbefales derfor at det ikke er VIVE der alene løfter opgaven med at få analyseret området, men enten at ansvaret for design af studie/analyse gives til 3. part eller at 3. part give mandat til at pålægge VIVE til at designet møder relevante krav.

Det anbefales ikke, at det er VIVE der alene forestår analyse og tolkning af data.

Det anbefales at der til opgaven knyttes udenlandske forskere, heraf også udenfor Norden, med henblik på at inddrage international viden i rapporten / analysen.

Det anbefales at de forskere, der knyttes til projektet, indenfor de seneste 7 år har medvirket i studier, der er blevet optaget i relevante internationale journaler.

Det anbefales at analysen udsættes for et peer review med henblik på efterfølgende optagelse i internationalt anerkendt faglig journal indenfor området. En journal hvis rating gør at denne anses som hørende til i top 5 indenfor sit område.

Det anbefales at der inddrages forskere, hvis hovedfokus er tilknytningsteori.

Der anbefales et der inddrages psykologer med erfaring i chikane-adfærd, som i praksis kan være meget direkte såvel som indirekte, ligesom en psykologfaglig baggrund med erfaring indenfor forældrekompetenceundersøgelser synes ønskelig.

Ideelt placeres ansvaret for undersøgelsen tilrettelæggelse og udførsel hos uvildig 3. part med psykologfaglig baggrund, som kan inddrage medarbejdere fra VIVE, der ikke har medvirket til analyser og rapporter relateret til "Årgang 95 - Forløbsundersøgelsen af børn født i 1995".

Undersøgelsen kunne tilføjes flere elementer, men for at undgå flere års ventetid på publicering og afledt reaktion herpå, foreslås ovenstående afgrænsning. Det fortjener børnene.

Det foreslås at undersøgelsen gentages årligt de kommende 10 år.

Det foreslås at undersøgelsen princip udbredes til at gælde alle Familieretshusets §6 og §7 sager, gerne med en retrospektiv tilgang, idet man i dag ikke tilbyder børn og unge efterværnsordning ifm. afgørelser hvori det familieretslige system medvirker. I stedet synes efterværnsordning at være forløb i psykiatrien, håb om skoleindberetninger eller tilsvarende, som reelt er resultat af en mangeårig belastning af barnet.

Med venlig hilsen

Jan Bækgaard Nielsen

Gammelgårdsvej 17

3520 Farum

+45 2554 2954